

Andningsbehållare (spacer) - förskrivning, kort bruksanvisning och rengöring

Innehåll

1.	Syfte och omfattning	1
2.	Allmänt	1
3.	Förskrivning till patient	2
4.	Kort bruksanvisning	2
5.	Val av andningsbehållare.....	4
5.1.	Vortex	4
5.2.	OptiChamber Diamond.....	4
5.3.	L'espace	5
5.4.	AeroChamber Plus Flow-Vu	6
6.	Plan för kommunikation och implementering	6
7.	Bilagor	7
7.1.	Bilaga 1. Vortex	7
7.2.	Bilaga 2. OptiChamber - användarinstruktion och rengöring	8
7.3.	Bilaga 3. L'espace	9
7.4.	Bilaga 4. AeroChamber rengöringsinstruktioner	11

1. Syfte och omfattning

Syftet med denna rutin är att sammanfatta vad det finns för andningsbehållare på marknaden samt hur förskrivning till patient går till i Melior, PMO och Pascal.

2. Allmänt

Andningsbehållare är ett hjälpmedel för att få ner inhalationsläkemedel till lungorna. Andningsbehållare används tillsammans med en sprayinhalator. Andningsbehållare ökar behandlingseffekten genom att öka lungdeponeringen och minskar risken för biverkningar.

Alla modeller av andningsbehållare passar ihop med samtliga sprayinhalatorer på marknaden, dock inte med Autohaler. Autohaler ska inte användas tillsammans med en andningsbehållare. Inhalationsspray givet via andningsbehållare rekommenderas före nebulisator.

För vuxna som kan inhalera korrekt och med tillräcklig kraft är pulverinhalator att föredra, annars bör sprayinhalator med andningsbehållare (med eller utan mask) prövas, för att göra inhalationen enklare.

Barn under 4 år bör förskrivas andningsbehållare med mask. Därefter kan de flesta barn klara sig enbart med andningsbehållare och andas direkt via munstycket på andningsbehållaren. Vid 6–7 års ålder kan de flesta barn efter undervisning och kontroll av inhalationsteknik övergå till en pulverinhalator.

3. Förskrivning till patient

Andningsbehållare är kostnadsfritt för patienten och ordinerar elektroniskt på hjälpmedelskort i ordinationssystemen PMO, Melior och Pascal.

Välj den modell och storlek (vuxen/barn) samt ev. tillbehör (munstycke/mask) som passar din patient, alternativen är listade under rubrik ”Val av andningsbehållare” med information om varunummer och rengöring.

I **PMO** öppna Hjälpmedel/Livsmedel. Tryck på Nytt hjälpmedel och sök på varunumret. Ange anvisningar i kommentarsrutan.

I **Melior** öppna Aktuella ordinationer och fliken Handelsvaror. Tryck på Ny ordination och sök på varunumret. Ange anvisningar i doseringsrutan.

I **Pascal** sök på varunumret. Ange anvisningar i kommentarsrutan.

Andningsbehållare bör bytas minst 1 gång/år när den används regelbundet eller oftare vid behov.

4. Kort bruksanvisning

Inhalation sker enligt A eller B, se nedan.

A. Spraydosen inhaleras genom flera vanliga andetag (tidalandning)

Är enklare vid nedsatt koordinationsförmåga och rekommenderas i första hand, framför allt hos små barn:

1. Ta av skyddslocket på sprayinhalatorn.
2. Skaka sprayen (om sprayen är redan kopplad på spacern skaka hela apparaten).
3. Sätt ihop sprayinhalatorn med spacern.
4. Sätt masken till (eller munstycket i) munnen. Håll inhalatorn upprätt.
5. Andas in och ut i spacern.
6. Tryck en gång på spraybehållaren.
7. Andas fem vanliga lugna andetag (åtta andetag för barn under 18 månaders ålder).
8. Proceduren upprepas om patienten fått ordination på mer än en puff.
9. Ta bort sprayinhalatorn från spacern.
10. Sätt på skyddslocket igen.
11. Rengöring av spacer och sprayinhalator:
 - I vårdmiljö då spacern används till fler patienter: rengör och desinfektera spacer och plasthöljet till sprayen i diskdesinfektor och sprita av sprayampullen med alkoholbaserat desinfektionsmedel med rengörande effekt.
 - I hemmiljö: se tillverkarens rekommendationer.
12. Upprepa alltid informationen och kontrollera andningstekniken vid återbesök.

B. Spraydosen inhaleras genom ett djupt långsamt andetag

Ger bättre lungdeponering av läkemedlet men kräver att patienten kan ta ett djupt långsamt andetag samt förstå instruktionen:

1. Ta av skyddslocket på sprayinhalatorn.
2. Skaka sprayen (om sprayen är redan kopplad på spacer skaka hela apparaten).
3. Sätt ihop sprayinhalatorn med spaceren.
4. Andas ut.
5. Sätt masken till (eller munstycket i) munnen. Håll inhalatorn upprätt.
6. Tryck en gång på spraybehållaren.
7. Ta ett djupt, långsamt andetag och håll andan i 5–10 sekunder.
8. Proceduren upprepas om patienten fått ordination på mer än en puff.
9. Ta bort sprayinhalatorn från spaceren.
10. Sätt på skyddslocket igen.
11. Rengöring av spacer och sprayinhalator:
 - I vårdmiljö då spacer används till fler patienter: rengör och desinfektera spacer och plasthöljet till sprayen i diskdesinfektor och sprita av sprayampullen med alkoholbaserat desinfektionsmedel med rengörande effekt.
 - I hemmiljö: se tillverkarens rekommendationer.
12. Upprepa alltid informationen och kontrollera andningstekniken vid återbesök.

5. Val av andningsbehållare

5.1. Vortex

Till vuxna och barn

73 80 89 Andningsbehållare med munstycke

Till vuxna vid behov

20 04 09 Vuxenmask, Pari Smartmask

Till barn 0-2 år och 2-4 år

73 22 02 Barnmask 0-2 år

73 80 87 Barnmask 2-4 år

Reservdelar

| 73 80 86 Extra munstycke

Rengöring

Vortex kan rengöras i diskmaskin, kokande vatten alternativt med vaporisator eller desinfektionsapparat.

[Bruksanvisning och rengöring \(kort\)](#)

[Bruksanvisning och rengöring \(lång\)](#)

Övrigt

Korrekt inhalationsteknik och bruksanvisning på flera språk, se [Medicininstruktioner](#). Se även bilaga 1.

5.2. OptiChamber Diamond

Till vuxna och barn över 5 år

73 30 84 Andningsbehållare

Till vuxna vid behov

73 30 83 Vuxenmask

Till barn under 5 år

73 30 81 Ansiktsmask small 0-18 mån (orange)

73 30 82 Ansiktsmask medium 1-5 år (gul)

Rengöring

Ta isär delarna och låt dem ligga i blöt i 10 minuter och skölj därefter av med rent vatten och låt lufttorka, innan delarna sätts på plats igen. Kan inte kokas eller diskas i maskin. Se Bilaga 1 för användarinstruktion och rengöring.

Övrigt

Synlig utandningsventil, möjligt att kontrollera att patienten inhalerar på ett korrekt sätt. Tjuter om patienten inhalerar för kraftigt – en fördel för patienter med KOL. Korrekt inhalationsteknik och bruksanvisning på flera språk, se [Medicininstruktioner](#). Se även bilaga 2.

5.3. L'espace

Till vuxna och barn över 6 år

- 73 41 00 Andningsbehållare med munstycke
- 73 41 01 Andningsbehållare med mask
- 73 41 04 Endast mask

Till barn under 6 år

- 73 41 03 Andningsbehållare med mask 0-2 år
- 73 41 06 Mask 0-2 år
- 73 41 02 Andningsbehållare med mask 2-6 år
- 73 41 05 Mask 2-6 år

Rengöring

Kan kokas eller diskas i diskmaskin.

Övrigt

Synlig utandningsventil, möjligt att kontrollera att patienten inhalerar på ett korrekt sätt. L'espace finns inte med på medicininstruktioner.se. Kort instruktion finns dock i bilaga 3.

5.4. AeroChamber Plus Flow-Vu

Till vuxna och barn från 5 år

- 73 30 03 Andningsbehållare med munstycke
- 73 30 02 Andningsbehållare med mask (blå)
- 73 84 80 Andningsbehållare med liten vuxen mask (lila)

Till barn under 5 år

- 73 30 00 Andningsbehållare med mask liten 0-18 månader (orange)
- 73 30 01 Andningsbehållare med mask medium 1-5 år (gul)
- 73 84 81 Andningsbehållare med munstycke barn (grön)

Rengöring

Ta isär delarna och låt dem ligga i blöt i 15 minuter och skölj därefter av med rent vatten och låt lufttorka, innan delarna sätts på plats igen. Alternativt lägg delarna i den övre korgen i diskmaskinen. Se Bilaga 3 för rengöringsinstruktioner.

Övrigt

Tjuter om patienten inhalerar för kraftigt – en fördel för patienter med KOL.
Se [Medicininstruktioner](#) för filmer om bruksanvisning med och utan mask samt rengöring. Se även bilaga 4.

6. Plan för kommunikation och implementering

Rutinen publiceras på samverkanswebben.

7. Bilagor

7.1. Bilaga 1. Vortex

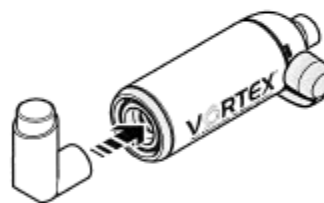
- Sätt in munstycket i inhaleringskammaren.

- Ta bort förslutningslocket från dosaerosolen.
- Skaka dosaerosolen kraftigt före varje användning.

- Sätt in dosaerosolen i anslutningsringen på inhaleringskammaren.
- Dra loss skyddslocket från munstycket.

Vid användning av en mask:

- Sätt masken direkt på munstycket till VORTEX.

Ko

7.2. Bilaga 2. OptiChamber - användarinstruktion och rengöring

Följ dessa anvisningar noga och läs även bruksanvisningen i lådan till OptiChamber Diamond.

1
Avlägsna locken från inhalatorn och Diamond-kammaren. Titta i kammaren och ta bort eventuella främmande föremål.

2
Sätt in munstycket till din inhalator i den bakre änden av Diamond-kammaren så att det sitter fast ordentligt.

3
Om mask behövs, sätt masken på munstycket i andra änden och vrid försiktigt tills den sitter fast ordentligt.

4
Skaka kammaren och inhalatorn enligt inhalatorns bruksanvisning.

5
Placera munstycket mellan läpparna och slut dina läppar för att bilda en tätning. Andas ut. Spreja en puff med läkemedel in i kammaren och börja genast att andas in långsamt, tills du tagit ett djupt andetag.

6
Om flödeslarmet "vislar" måste du andas in långsammare. Håll andan i upp till 8 sekunder eller enligt din vårdgivares anvisningar och andas sedan ut.

7
Om du använder mask ska du sätta masken över näsa och mun och hålla kvar den där med ett lätt tryck. Spreja en puff med läkemedel i kammaren och fortsätt hålla kvar masken på plats i 5–6 andetag.

8
Utandningsventilen öppnas när du andas ut, vilket gör det lättare att räkna andetag.

Veckovis rengöring av kammare och mask

1
Avlägsna locket, vrid på munstycket för att ta loss det, avlägsna locket i änden och masken (om sådan används).

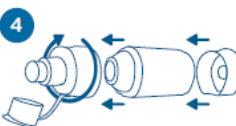

2
Kammare: Rör om delarna i varmt vatten med diskmedel i 1 minut och låt sedan ligga i blöt i 10 minuter.

Mask: Rör om i varmt tvålsvatten i 2 minuter eller låt ligga i blöt i 10 minuter.

3
Skölj delarna med varmt rent vatten och låt delarna lufttorka helt.

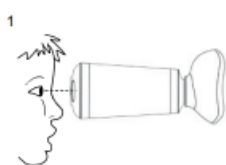
4
Sätt ihop kammaren igen och förvara den på en ren, torr plats.

7.3. Bilaga 3. L'espace

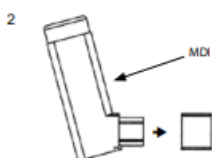
L'espace
med mask

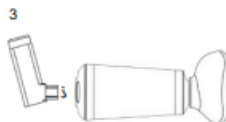
KORTBRUKSANVISNING (OBS! Vid eventuella tveksamheter hänvisar vi till användarmanualen.)

Kontrollera produkten noggrant före användning för att säkerställa att den är korrekt monterad och att det inte förekommer föremål som inte hör till andningsbehållaren eller att det saknas delar. Ta även bort ev. delar som inte hör till andningsbehållaren före användning.

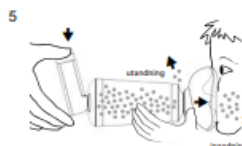
Läs bruksanvisningen som medföljer sprayinhalatorn (MDI) före användning. Ta bort locket från sprayinhalatorn.

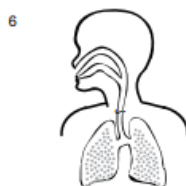
För in sprayinhalatorn i botten av L'espace andningsbehållare.

Placera masken mot ansiktet. Försäkra dig om att masken sluter helt tätt mot ansiktet.

Håll masken tätt mot ansiktet under minst fem andetag efter att du har tryckt på sprayinhalatorn. Den utandade luften strömmar ut genom utandningsventilen.

Vänta i 30 sekunder innan en ny dos av läkemedel administreras (upprepa steg 4 och 5) eller följ läkarens anvisningar. Administrera endast en puff av läkemedel åt gången. Följ läkarens doseringsanvisningar.

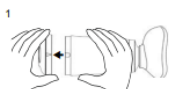
Se instruktionsfilmer för L'espace på www.aiolos.se.

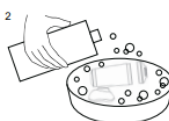
RENGÖRINGSANVISNING VID ENPATIENTSANVÄNDNING - SJUKHUSBRUK

ENPATIENTSANVÄNDNING:

Om produkten endast används av **en person** skall den rengöras efter varje användningstillfälle enligt nedan.

Ta bort botten och masken.

Låt alla delarna ligga i blöt 15 minuter i ljummet vatten och mildt rengöringsmedel.

Rör försiktigt runt delarna i vattnet.

Skölj sedan delarna med rent vatten.

Skaka av vattnet enligt figuren och låt lufttorka.

Obs! Använd inte trasor för att torka delarna.

Försäkra dig om att alla delarna är helt torra innan de återmonteras.

Utöver ovannämnd rengöringsrutin ska produkten, vid enpatientsbruk, rengöras minst 1 gång/vecka enligt alternativ a) eller b) i anvisningarna för flerpatientsbruk till höger. Välj det alternativ som passar sjukhusets rengöringsrutiner bäst. Observera att produkten inte behöver steriliseras i autoklav enligt alternativ c) när den används för enpatientsbruk.

RENGÖRINGSANVISNING VID FLERPATIENTSANVÄNDNING - SJUKHUSBRUK

FLERPATIENTSANVÄNDNING:

Då produkten används av **flera personer**, skall den rengöras efter varje användningstillfälle enligt något av alternativen nedan. Välj det alternativ som passar sjukhusets rengöringsrutiner bäst.

Skölj alla delarna, därefter:

a) diska eller koka samtliga delar i dekontaminator eller diskmaskinen,

eller

b) rengör med desinfektionsmedel (t ex lösning innehållande upp till 2% natrium hypoklorit). Sänk ned samtliga delar och följ tillverkarens instruktioner.

(Obs! Kontrollera att medlet som används är kompatibelt med materialet i L'espace)

eller

c) rengör i autoklav vid 121 °C i minst 15 minuter (max 30 minuter),

(Obs! Produkten kan steriliseras upp till 20 gånger)

Låt samtliga delar självtorka innan de sätts ihop på nytt.

OBS! Vid eventuella tveksamheter hänvisar vi till användarmanualen.

Kopians giltighet garanteras

8.4 Bilaga 4. AeroChamber rengöringsinstruktioner

RENGÖRINGSINSTRUKTIONER

Behållaren är klar att användas direkt när den har packats upp och ska sedan rengöras varje vecka.

1 Ta bort bakstycket (A). För att ta loss framstycket (B), vrid behållaren så som det visas.

2 Låt delarna ligga i blöt i 15 minuter i en mild diskmedelslösning och ljummet rent vatten. Rör om försiktigt. Skölj delarna i rent vatten. **ELLER** Lägg delarna i den övre korgen i diskmaskinen. Var noga med att produkten ligger stabilt och säkert med framsidan uppåt. Använd diskmaskinens program för normal eller skonsam diskning och undvik värmemetorkningsfunktionen.

3 Skaka bort överflödigt vatten från delarna och låt dem lufttorka i vertikalt läge. Kontrollera att delarna är torra innan du monterar ihop dem igen.

4 När delarna ska monteras ihop, sätt fast framstycket på behållarens ände och vrid åt ordentligt tills den sitter säkert fast på sin plats. Centrera inriktningssmarkeringen (C) på bakstycket mot indikatorn på **Flow-Vu**⁺ (D) så som visas. Tryck ordentligt för att sätta fast bakstycket.

ⓘ Noteringar

- Koka eller sterilisera ej.
- Produkten ska bytas ut efter 12 månaders användning.
- Produkten innehåller inte latex.
- Låt inte någon annan använda anordningen.
- Om du ser att medicin ansamlas i behållaren, tvätta insidan av behållaren försiktigt med en mjuk trasa.
- Maskindiskning tillsammans med mycket smutsig disk rekommenderas inte.
- Om den diskas i maskin, använd sköljmedel.

⚠ Viktigt

- Lämna inte behållaren utan tillsyn tillsammans med barn. Detta är inte någon leksak.
- Produkten kan skadas permanent om den kokas, steriliseras eller rengörs i en diskmaskin vid en temperatur över 70°C.

